

**"Efficiënt gebruik van hulpbronnen
in Europa"
Enquête onder de lokale en
regionale overheden
Samenvatting van de resultaten**

Deze conclusies zijn gebaseerd op het verslag: "Beoordeling van het vlaggenschipinitiatief Efficiënt gebruik van hulpbronnen in Europa", geschreven door Zoran Rušnov, Umberto Pisano en Norma Schönherr van de Vienna University of Economics and Business, Research Institute for Managing Sustainability (RIMAS).

De tekst weerspiegelt niet het officiële standpunt van het Comité van de Regio's.

Meer informatie over de Europese Unie en het Comité van de Regio's kunt u vinden op internet: <http://www.europa.eu> en <http://www.cor.europa.eu>.

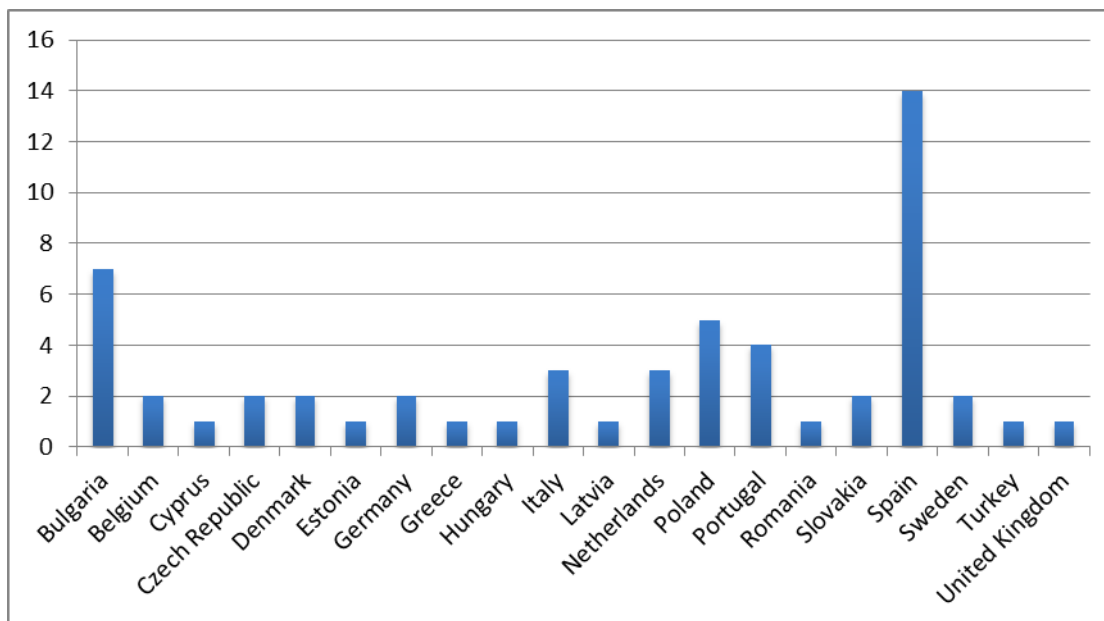
© Europese Unie, augustus 2013

Citeren uit de tekst is alleen toegestaan met uitdrukkelijke bronvermelding.

Basisinformatie

In het tweede kwartaal van 2013 hield het Comité van de Regio's via zijn monitoringplatform Europa 2020 een enquête over het vlaggenschipinitiatief "**Efficiënt gebruik van hulpbronnen in Europa**"¹ om vast te stellen hoe de lokale en regionale overheden over dit onderwerp denken.

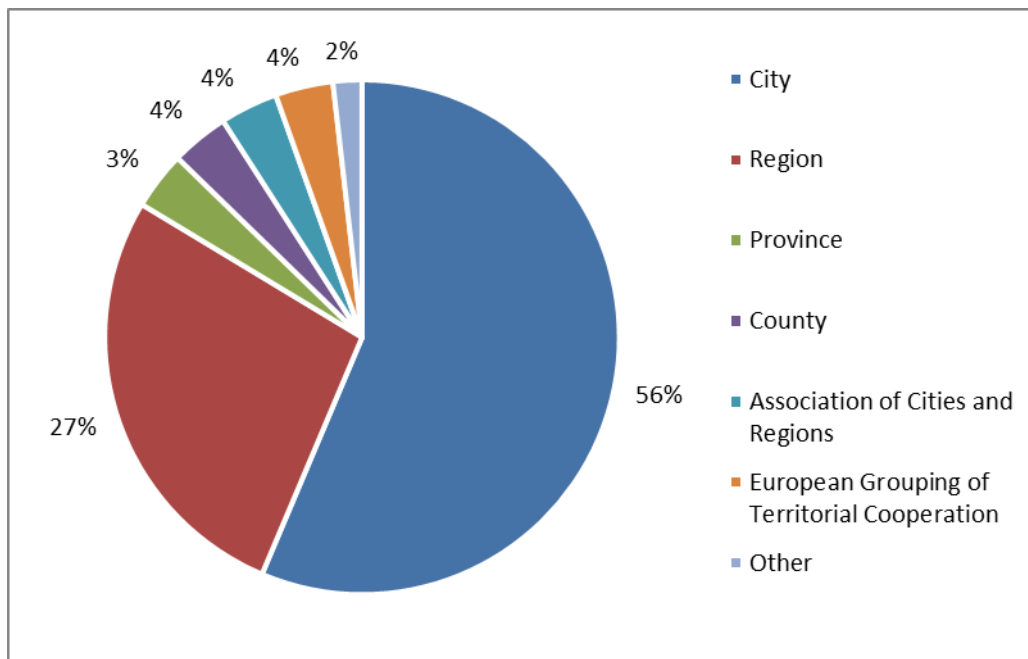
Deze enquête maakt deel uit van een breder onderzoek naar Europa 2020, dat het Comité van de Regio's (CvdR) in december 2012 is gestart, en dat tot november 2013 zal duren. De resultaten van de afzonderlijke evaluaties vormen de achtergrond voor zeven conferenties (één voor elke evaluatie van een vlaggenschipinitiatief) en worden hierna opgenomen in de bijdrage van het Comité van de Regio's aan de tussentijdse evaluatie door de Commissie van de Europa 2020-strategie, die in 2014 plaatsvindt. Het huidige overzichtsverslag is gebaseerd op **55 reacties uit 20 lidstaten en Turkije** (zie figuur 1.1 hieronder). De resultaten zullen worden gepresenteerd tijdens de CvdR-conferentie op 2 en 3 september 2013 in Vilnius.

Figuur 1 1: aantal reacties per lidstaat

De reacties kwamen vooral van of namens steden (56%) en verder van regio's (27%), districten (4%), organisaties van steden en regio's (4%), Europese groeperingen voor territoriale samenwerking (4%), provincies (3%) en overige (2%), zoals weergegeven in figuur 1.2. Zevenentwintig van de 55 overheden die hebben gereageerd zijn lid van het Europa 2020 monitoringplatform van het Comité van de Regio's.

¹ De enquête werd gehouden tussen 30 april en 11 juli 2013. Voor de vragenlijst en achtergrondinformatie, zie <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/ClosedSurveys/Pages/A-Resource-Efficient-Europe.aspx>

Figuur 2 2: reacties per type overheid

Het verslag omvat vier delen, overeenkomend met de vier vragensets in de vragenlijst van de enquête. De verschillende delen zijn:

- Beleidsuitdagingen en -antwoorden op regionaal en lokaal niveau;
- Relevantie van "Efficiënt gebruik van hulpbronnen in Europa" voor lokale overheden;
- Relevantie van nationaal beleid voor lokale overheden;
- Beheer en financiering.

Elk deel geeft beknopt de belangrijkste trends in de reacties weer en benadrukt bijzondere invalshoeken en unieke standpunten. Aan de vier delen gaat een inleiding vooraf, die informatie bevat over het vlaggenschipinitiatief, alsook over actuele kwesties en uitdagingen op de betreffende beleidsgebieden.

Samenvatting en conclusies

De enquête bestond uit 18 vragen, onderverdeeld in vier delen. De belangrijkste resultaten worden samengevat, gevolgd door de conclusies die uit de reacties kunnen worden getrokken:

- **71%** van de LRO (lokale en regionale overheden) zien **energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen** als het belangrijkste vraagstuk van hun regio/stad, terwijl dit voor **58%** een **efficiënter gebruik van de hulpbronnen** is. Dit wordt gevolgd door vragen in verband met de **overgang naar een koolstofarme economie** en de **modernisering van de vervoerssector**, vermeld door **44%**.
- **67%** van de respondenten zien **het schetsen en scheppen van nieuwe mogelijkheden op lokaal niveau voor economische groei en meer innovatie en het stimuleren van het concurrentievermogen van de EU** als de **meest relevante doelstelling** in verband met de uitdagingen waarmee hun regio thans te maken heeft. **58%** wijst op de **bestrijding van de klimaatverandering en de beperking van de milieu-impact van het gebruik van hulpbronnen** als belangrijkste doelstelling, terwijl **56%** van de deelnemers **stimulering van de economische prestaties met beperkter gebruik van hulpbronnen** als doelstelling noemt.
- **53%** van de deelnemers aan de enquête voert een beleid voor efficiënt gebruik van hulpmiddelen op het gebied van **koolstofarme, zuinige energiesystemen**. **44%** van de respondenten voert beleid voor zowel **duurzame consumptie en productie** als voor **zuinig vervoer met een lage koolstofuitstoot**. Voorts voert **35%** beleid voor **efficiënt gebruik van grondstoffen (mineralen, hout en biomassa)** op regionaal niveau, terwijl **29%** beleid heeft voor een **afvalloze economie** en **biodiversiteit, ecosysteemdiensten en het bodemgebruik**.
- **65%** van de LRO antwoordt dat zij **onderling gerelateerd beleid voert dat deel uitmaakt van geïntegreerd kader**, terwijl **slechts 15%** geen **geïntegreerd beleid voert**; **20%** heeft deze vraag niet beantwoord.
- **44%** van de deelnemers antwoordt dat een **reductie van 20% van de uitstoot van broeikasgassen onder het niveau van 1999 tamelijk realistisch** is. **35%** meent dat deze doelstelling **zeer passend** is. Het doel om een **aandeel van 20% hernieuwbare energie te bereiken**, is volgens **56%** van de deelnemers **tamelijk realistisch**, terwijl dit voor **33%** **zeer waarschijnlijk** is. Verder is het doel om een **verbetering van 20% in de**

energie-efficiëntie te bereiken, volgens **56%** van de deelnemers **tamelijk realistisch**, terwijl dit voor **31%** **zeer waarschijnlijk** is.

- **65%** van de respondenten wil het **kader van het Burgemeestersconvenant** uitbreiden tot het gebied van afvalbeheer. **55%** zou ook **waterbeheer** hierin opnemen, terwijl **53%** van de deelnemers wijst op **biodiversiteit en landgebruik**. Voorts wil **51%** van de respondenten **luchtverontreiniging** in het Burgemeestersconvenant opnemen.
- **Bijna 46%** van de deelnemers meent dat een **reductie van 20% van het gebruik van hulpbronnen voor de voedselketen tamelijk realistisch** is, terwijl dit streven volgens **27%** **niet haalbaar** is. Wat betreft het streven om alle **nieuwe gebouwen vrijwel geen energie te laten gebruiken, en met een hoge mate van materiaalefficiëntie, meent 45%** dat dit **tamelijk realistisch** is; volgens **42%** is het **heel waarschijnlijk dat dit wordt bereikt**. Mobiliteit: **44%** van de respondenten meent dat het heel goed mogelijk is om de **uitstoot van broeikasgassen in het vervoer jaarlijks met 1% terug te dringen**, terwijl **36%** deze doelstelling als **tamelijk realistisch** beschouwt.
- **64%** van de LRO vermelden dat **beter waterbeheer het meest relevante** beleid is voor hun regio/stad. **55%** wijst op **bevordering van duurzame consumptie en productie**, terwijl **53%** de **verwerking van afval tot hulpbronnen** noemt. **45%** wijst op het belang van **meer onderzoek en innovatie**.
- **51%** van de respondenten vindt **innovatie en investeringen** binnen het vlaggenschipinitiatief efficiënt gebruik van hulpbronnen **de moeilijkst uit te voeren actie**. **47%** betreurt het dat **subsidies** ook **moeilijk te verkrijgen** zijn.
- Wat betreft de sterke en zwakke punten van het vlaggenschipinitiatief "Efficiënt gebruik van hulpbronnen in Europa", uit regionaal/lokaal oogpunt, geven LRO zeer uiteenlopende antwoorden. Er zijn twee positieve punten: LRO waarderen het dat het vlaggenschipinitiatief doelstellingen bevat en dat het milieubeleid in Europa meer gewicht in de schaal legt. Zwakke punten in het initiatief zijn volgens de LRO de gebrekkige afstemming op de economische crisis, waardoor het efficiënt gebruik van hulpmiddelen op regionaal niveau vertraging oploopt. Andere opmerkingen betreffen de ontoereikende inbreng van lokale partijen en de incoherente richtsnoeren voor doelstellingen.

- **27%** van de respondenten **beveelt wijzigingen aan** voor het vlaggenschipinitiatief "**Efficiënt gebruik van hulpbronnen in Europa**".
- Volgens **36%** van de deelnemers voldoet hun **nationaal hervormingsprogramma (NHP) aan de lokale/regionale behoeften** voor de beleidsgebieden die onder dit vlaggenschipinitiatief vallen. Omgekeerd meent **20%** van de deelnemers dat hun NHP niet voldoet aan de lokale/regionale behoeften voor de beleidsgebieden voor energie-efficiëntie.
- Gevraagd of zij **veranderingen zouden voorstellen in het NHP van hun land**, op het gebied van energie-efficiëntie antwoordt slechts 25% van de respondenten positief.
- Aangezien **71%** van de respondenten de financiering betrouwbaar acht, lijkt het **EFRO** de meest gebruikte bron van financiering voor acties voor efficiënt gebruik van hulpbronnen. De LRO maken echter ook gebruik van het **Cohesiefonds (47%)**, gevolgd door het **ESF (40%)** en **LIFE (35%)**.
- **49%** van de deelnemers heeft acties voor efficiënt gebruik van hulpbronnen samen met andere bestuurslagen uitgevoerd.
- **40%** van de respondenten vermeldt dat het **verband tussen het EU-beleidskader en het lokale niveau te zwak is**.
- **73%** van de LRO **past een strategie toe om verschillende actoren bij de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen van "Efficiënt gebruik van hulpbronnen" te betrekken**. Van deze 73% gebruikt één vijfde informatiecampagnes om het publiek te bereiken en te betrekken. Slechts 10% betreft het mkb actief bij de multisectorale aanpak.

Over het algemeen lijken de LRO op weg om de doelstellingen van het vlaggenschipinitiatief "Efficiënt gebruik van hulpbronnen in Europa" waar te maken. Er moeten echter nog problemen opgelost worden om bepaalde doelstellingen gestalte te geven. Zoals hiervoor beschreven zijn energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen voor de LRO de grootste uitdagingen. De verklaring hiervoor is dat de overgang van gebruikelijke naar hernieuwbare energiesystemen bij de uitvoering problemen met zich meebrengt, zij het vanwege financiële dan wel technologische beperkingen.

Bovendien blijkt de behoefte aan innovatieve energiesystemen die kosten besparen en de economie stimuleren uit het belang dat de LRO hechten aan het

in kaart brengen en scheppen van nieuwe mogelijkheden voor economische groei en meer innovatie. Een door de LRO vermelde ontwikkeling in verband met het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen met 20% is de bevordering en uitbreiding van openbaar vervoer, bedoeld om de uitstoot van het verkeer terug te dringen.

Door het gebrek aan richtsnoeren van de nationale regeringen achten de LRO het ook moeilijk om de input van hulpbronnen voor de voedselketen terug te dringen. Kwesties die voorts aan bod komen, betreffen het verkrijgen van investeringen voor projecten voor energie-efficiëntie, hetzij via EU- of particuliere financiering.

Voor wijzigingen van het vlaggenschipinitiatief noemen de LRO soortgelijke argumenten, met name de behoefte aan een ruimer budget en duidelijke, bindende doelstellingen. Voorts wordt er gepleit voor een beter verband tussen de LRO en het Europese beleidskader, gezien de geringe betrokkenheid van LRO bij dit aspect.